

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 4 maj 1945 kl. 10 fm.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående viss ändring i lagen om nyttjanderätt till fast egendom.

Andra lagutskottet har till behandling förehaft en inom första kammaren väckt motion, nr 43, av herrar *Hansson* och *Elowsson, Nils*.

I motionen har anförts följande:

Vid försöken att rationalisera byggnadsverksamheten har det varit en allmän strävan att få den tid under året, då byggnadsarbete kan utföras, utsträckt så långt som möjligt. Härigenom har man bland annat velat få en jämnare sysselsättning för byggnadsfackens arbetare och beröva dessa yrken deras säsongkaraktär. Särskilt har detta låtit sig göra i södra Sverige, där vintrarna i allmänhet inte äro lika långa och hårda som längre norrut. I Skåne kan man sålunda många vintrar bygga hela vintern, och den enda olägenhet man därvid har, det är att det är så svårt att få byggena torra för inflyttning till den 1 april.

Med anledning härav har från byggmästarhåll uttalats önskemål om att fardagen den 1 april skulle flyttas till den 2 maj eller, om den dagen är helgdag, till den därpå följande vardagen. Härigenom skulle vinnas, att april månad, som är den i torkningsavseende värdefullaste vårmånaden i södra Sverige, kunde utnyttjas på ett långt förmånligare sätt än mars månad, och vinsten härav betraktas av sakkunskapen som mycket betydelsefull.

Under hänvisning till vad sålunda anförts ha motionärerna yrkat, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning rörande ändring av hyreslagen i det i motionen angivna syftet.

Över motionen har utskottet i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttrande från socialstyrelsen, varjämte Sveriges fastighetsägareförbund, Hyresgästernas riksförbund och Svenska byggnadsindustriförbundet på begäran av utskottet avgivit yttranden över motionen. De inkomna yttrandena finnas såsom bilagor fogade till detta utlåtande.

I 3 kap. 4 § *lagen den 14 juni 1907 om nyttjanderätt till fast egendom* stadgas, att fardagar för tillträde och avträde av förhyrd lägenhet äro den 1 april och den 1 oktober. Infaller fardag å söndag eller annan allmän helgdag, skall tillträde eller avträde ske nästa söckendag.

Bestämmelsen om fardagar är icke av tvingande natur. Intet hinder föreligger sålunda att överenskomma om annan tid för ett hyresavtals utlöpande än någondera av de båda fardagarna. Här må dock erinras om innehållet i 3 kap. 47 § nyttjanderättslagen. I detta lagrum stadgas, att Konungen äger förordna, att inom ort, där flyttningar till och från lägenheter, som uthyras allenast till bostad, årligen förekomma till betydande antal och huvudsak-

ligen äga rum den 1 oktober, hyresavtal om sådana lägenheter må, utan hinder av vad avtalet innehåller om tidpunkten för avtalets upphörande, uppsägas till den 1 april, såframt ej därigenom den avtalade hyrestiden förkortas med mer än sex månader eller den sammanlagda tid, hyresgästen sistnämnda dag innehaft lägenheten, kommer att understiga ett år.

Självständig betydelse beträffande tiden för flyttningarnas företagande ha fardagarna endast i ett fåtal speciella fall. Härutinnan får utskottet hänvisa till bestämmelserna i 3 kap. 5 §, 8 §, 26 § andra stycket och 37 § nyttjanderättslagen.

I det av 1934 års byggnadsindustrisakkunniga den 19 januari 1938 avgivna betänkandet angående byggnadsindustrien i Sverige, del I (SOU 1938: 10) har fardagsfrågan blivit föremål för utförlig behandling (se särskilt s. 287—327). Frågan behandlades av de sakkunniga ur synpunkten att motarbeta byggnadsverksamhetens karaktär av säsongarbete. Ett hinder mot en mera kontinuerlig drift inom byggnadsindustrien i städerna vore, anförde de sakkunniga, flyttningarnas koncentrerings till den 1 oktober. Kunde detta hinder undanröjas genom flyttningarnas spridning över flera terminer, skulle det viktigaste steget vara taget fram mot en jämnare fördelning av byggnadsverksamheten över årets olika delar. De sakkunniga anförde vidare, att därest en omläggning av fardagssystemet icke kunde komma till stånd på frivillighetens väg, i huvudsak endast två vägar stode öppna, nämligen att föreskriva, att avtalet, oavsett vad däri stipulerades, kunde bringas att upphöra på vissa i lag angivna fardagar, eller att begränsa kontraktstidernas längd, så att dessa understeg helt år, eller ock att kombinera dessa bägge slag av föreskrifter.

Sedan de sakkunniga redogjort för de skäl som talade för och emot en jämnare fördelning av flyttningarna under året yttrade de sakkunniga:

De skäl, som i det föregående anförts till förmån för flyttningarnas koncentrerings till en enda tid på året (besparing i låne- och administrationskostnader för fastigheterna, större urval av lägenheter m. m.), kunna emellertid icke i huvudsak ha varit avgörande för att oktoberfardagen kommit till så stor och alltmer ökad användning i vårt land. Bland de utslagsgivande faktorerna synes bl. a. ha varit en på gammal tradition grundad vana, en åtminstone tidigare rådande misstro mot uttorkningen av fastigheter, som färdigställdes under vinterhalvåret, skolårets förläggning under året m. m. Med de byggnadstekniska förhållanden, som framdrovit oktoberfardagen, ha de sakkunniga sysslat i annat sammanhang och hänvisas till ifrågasvarande del av betänkandet.

Att det i vårt land gällande fardagssystemet till viss del grundar sig mera på tradition och sedvänja än på sådana konstanta faktorer som skolårets förläggning, klimatiska och andra naturförhållanden m. m., synes framgå därav, att i länder med likartade natur- och andra förhållanden som i Sverige flyttningsterminerna fördelats betydligt jämnare över året.

De sakkunniga framhöllo i fortsättningen, att några utsikter icke syntes förefinnas att en spridning av fardagarna på frivillighetens väg skulle kunna åstadkommas. För en effektiv lösning av denna fråga måste därför förut-

sättas, att parterna inom vissa gränser medgåves laglig rätt att bringa hyreskontraktet till upphörande, oavsett vad kontraktet bestämde därom.

De sakkunniga uppehöll sig härefter vid en av Stockholms stads fastighetskontor i oktober 1934 till Stockholms stadsfullmäktige ingiven utredning beträffande bostadsförhållandena i Stockholm. Fastighetskontoret hade föreslagit »generell rätt för part i hyresavtal att påkalla avtalets upphörande efter viss uppsägningstid, lämpligen tre månader». De sakkunniga anförde i anslutning härtill:

I realiteten skulle en sådan rätt betyda, att alla under denna lagbestämmelse fallande hyresavtal komme att löpa på obestämd tid oavsett den i kontraktet avtalade giltighetstiden. Kontraktet skulle i enlighet med förslaget kunna uppsägas till vilket månadsskifte som helst och principen om lagstadgade fardagar skulle så gott som uppgivas. Exempelvis skulle det, vid landsvistelse under sommaren, bliva möjligt att uppsäga löpande hyreskontrakt till sommarens början och sluta nytt kontrakt till hösten, en möjlighet, som dock förefinnes endast för ett relativt fåtal.

Mot en dylik anordning synes kunna anmärkas, att den saknar hävd i vårt land och kunde medföra skadliga verkningar med avseende å fastigheternas ekonomi. Gällande lag föreskriver visserligen för hyresavtal, där bestämmelse om viss uppsägningstid saknas, rätt till uppsägning oberoende av de två fardagarna, såvida hyran beräknas för kortare tid än kvartal. I verkligheten torde emellertid hyresavtal tillhörande denna kategori förekomma mycket sparsamt. Någon rätt att, oberoende av avtalets bestämmelser, uppsäga hyresavtal till vilken tid som helst på året synes därför icke existera i någon nämnvärd omfattning. Helt visst skulle uppsägningsrättens anknytning till ett så stort antal fardagar, som föreslagits, te sig främmande för allmänna rättsuppfattningen och vara ägnat att införa ett osäkerhetstillstånd på området, vilket närmast skulle gå ut över fastighetsägarna och kreditgivarna och i sista hand över hyresgästerna.

En anknytning av hyrestermierna till ett mindre antal fardagar synes också allmänt förutsättas i de svar, som ingått på en av de sakkunniga gjord enquete i frågan om hyrestermierna och uppsägningstider.

Frågan blir då, till huru många och vilka fardagar uppsägningsrätten skall anknytas. Så gott som alla de svar, vilka ingått å sakkunnigas enquete i ämnet, gå ut på två *effektiva* fardagar, den 1 oktober och 1 april, medan införandet av ett större antal fardagar avstyrkes.

De sakkunniga framhöll såsom sin åsikt, att en utjämning av arbetstillgången inom byggnadsfacket och angränsande verksamhetsområden kan vinnas genom en jämnare fördelning av hyrestermierna på de nuvarande två fardagarna.

Av nu anförda skäl föreslago de sakkunniga sådan ändring i hyreslagstiftningen, att såväl hyresvärdar som hyresgäster i regel skulle äga att verkställa uppsägning av hyresavtal angående bostadslägenheter till upphörande den 1 oktober eller den 1 april utan avseende å vad avtalet innehöller om hyrestiden.

I *hyreslagstiftningskommitténs* den 31 juli 1938 avgivna betänkande med förslag till reformerad hyreslagstiftning (SOU 1938:22) behandlades även fardagsfrågan. Kommittén förklarade sig icke ha funnit, att skäl föreläge

till vare sig utökning av antalet lagstadgade fardagar eller ändrad förläggning av fardagarna. Något mer allmänt önskemål om ökning av antalet fardagar utöver två hade icke försports och värdet av att i lag fastställa fardagar, som icke vunnit allmän hävd, torde vara ringa. Det borde ock uppmärksammas, att något hinder att överenskomma annan tid för ett hyresavtals utlöpande än någondera av de båda fardagarna icke förefunnes. Hyreslagstiftningskommittén ansåge sig icke kunna ansluta sig till det av byggnadsindustrisakkunniga framlagda förslag, för vilket ovan redogjorts. Genomförandet av detta förslag skulle vara förenat med bestämda olägenheter ur synpunkter, som kommittén särskilt hade att beakta. För sin del hölle kommittén för troligt, att lösningen av frågan om en jämnare fördelning av flyttningarna på de båda fardagarna icke borde sökas på lagstiftningens väg utan genom att i ökad utsträckning hyreshus färdigställdes för inflyttning den 1 april.

I den proposition, nr 166, varigenom förslag till ändringar i hyreslagstiftningen framlades för 1939 års lagtima riksdag, behandlades även byggnadsindustrisakkunnigas förslag i fardagsfrågan. De sakkunnigas förslag upptogs i 3 kap. 47 § nyttjanderättslagen. Nämnda stadgande var dock avsevärt modifierat i förhållande till de sakkunnigas förslag. Den vidgade uppsägningsrätten skulle vara beroende på beslut av Kungl. Maj:t, som tillerkändes befogenhet att bestämma å vilka orter uppsägningsrätten vore påkallad och lämpligen kunde genomföras.

Andra lagutskottet, som behandlade propositionen och i ärendet avgav utlåtande nr 38, gjorde ingen erinran mot Kungl. Maj:ts förslag i denna del. Utskottets utlåtande godkändes av riksdagen.

Utskottet. Såsom motionärerna framhållit har det länge framstått såsom ett önskemål att en jämnare fördelning av byggnadsverksamheten över hela året kommer till stånd. De strävanden, som gjorts i denna riktning, skulle givetvis befordras, därest den nuvarande starka koncentrationen av flyttningarna till och från bostadslägenheter till den 1 oktober kunde minska. I skilda sammanhang har diskuterats, vilka åtgärder som kunna vidtagas för att den andra i lag stadgade fardagen, den 1 april, må komma till ökad användning. I motionen har nu ifrågasatts, om icke en mera allmän flyttning under förra delen av året skulle kunna åstadkommas genom sådan lagändring, att fardagen den 1 april utbyttes mot den 2 maj. Genom att inflyttning i nybyggda hus ägde rum först den 2 maj, skulle, förmena motionärerna, en mera fullständig uttorkning av husen ske, innan desamma toges i bruk.

Vid bedömandet, huruvida fog finnes för den föreslagna lagändringen, bör till en början uppmärksammas, att stadgandet i hyreslagen om tidpunkten för fardagarna är av dispositiv natur. Intet hindrar sålunda parterna i hyresavtalet att överenskomma, att avtalet skall upphöra att gälla å annan tid än den 1 april eller den 1 oktober. Endast i vissa särskilda fall ha de lagstadgade fardagarna självständig betydelse beträffande tiden för flyttning-

arnas företagande. Att flyttning äger rum mestadels den 1 oktober och stundom även den 1 april har sålunda icke sin grund i att dessa dagar i lagen angivas såsom fardagar. Härav följer, att motionens syfte icke står att vinna endast genom en föreskrift, att den 2 maj skall vara fardag i stället för den 1 april.

En mera allmän flyttning den 2 maj torde av angivna skäl icke kunna vinnas utan att tvingande bestämmelser genomföras, närmast av den innebörden, att hyresavtal oavsett vad parterna avtalat om hyrestid och uppsägningstid skall kunna bringas att upphöra nämnda dag. En dylik lagstiftning kan emellertid befaras medföra oförmånliga verkningar å fastighets- och hyresmarknaden och står i strid mot önskemålet att trygga hyresgästens besittning av den förhyrda lägenheten. Ett ingrepp i avtalsfriheten av denna art är själfallet ägnat att ingiva betänkligheter. Lagbestämmelser i antydd riktning böra därför icke genomföras utan att alldeles särskilda skäl därtill föreligga.

Fardagsfrågan har ingående behandlats i det av byggnadsindustrisakkunniga den 19 januari 1938 avgivna betänkandet angående byggnadsindustrin i Sverige. Även i hyreslagstiftningskommitténs den 31 juli 1938 avgivna betänkande med förslag till reformerad hyreslagstiftning har uppmärksamhet ägnats åt detta spörsmål. Ingen av de verkställda undersökningarna giver vid handen, att något mera allmänt önskemål framkommit att flyttning under våren äger rum vid senare tidpunkt än den 1 april. Skulle något dylikt önskemål föreligga torde det, såsom motionärerna också synas göra gällande, hänföra sig endast till vissa delar av landet. Att för tillgodoseende av ett sådant lokalt behov tillgripa de tvångsåtgärder, som skulle erfordras för genomförande av motionens syfte, synes icke böra ifrågakomma. Det lär för övrigt svårligen kunna undvikas, att en förflyttning framåt av fardagen den 1 april medför, att jämväl fardagen den 1 oktober måste flyttas framåt motsvarande tid. För en lagändring i sistnämnda riktning ha alls inga skäl förebragts.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 3 maj 1945.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar *Norman, Holmbäck, Linder, Björkman, Hage, Carl Eric Ericsson, Nils Elowsson* och *Wahlund*;

från andra kammaren: fröken *Andersson*, herrar *Pettersson* i Hällbacken*, *Ryberg, Hermansson*, fru *Johansson**, herrar *Larsson* i Östersund, *Lundberg* i Uppsala och *Osterman*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Nils Elowsson*.

Bilaga A.

Till riksdagens andra lagutskott.

Genom beslut den 9 februari 1945 har Kungl. Maj:t anbefallt socialstyrelsen att till utskottet avgiva yttrande över en i första kammaren väckt motion, nr 43, angående viss ändring i lagen om nyttjanderätt till fast egendom. I anledning härav får styrelsen anföra följande.

I motionen ifrågasättes en sådan ändring av gällande hyreslagstiftning, att en av de där angivna fardagarna, den 1 april, utbytes mot den 1 maj. Detta önskemål, som uppenbarligen är anpassat till vissa speciella, i särskilda trakter av landet rådande förhållanden, torde förutsätta, att den 1 november samtidigt blir fardag i stället för den i lagen angivna andra fardagen, den 1 oktober. Den sistnämnda är ju den ojämförligt viktigaste fardagen i vårt land. Det blir då ett särskilt spørsmål, huruvida också denna konsekvens av den ifrågasatta förändringen skulle anses vara önskvärd på något håll. Härom uttalas intet i motionen.

Fardagsfrågan har ett flertal skilda aspekter, och den har sedan länge varit föremål för offentlig sakkunnig diskussion. Den behandlades sålunda ingående i 1934 års byggnadsindustrisakkunnigas utredning om byggnadsindustrin i Sverige (SOU 1938:10) ävensom i det av sakkunniga inom justitiedepartementet något senare avgivna betänkandet med förslag till reformerad hyreslagstiftning (SOU 1938:22). Växlande behov och önskemål beträffande fardagarna ha i här nämnda och andra undersökningar belysts från olika synpunkter. Dessa redan nu utförda omfattande utredningar giva icke vid handen, att något mera allmänt önskemål om ändrad förläggning av i hyreslagstiftningen angivna fardagar skulle ha gjort sig gällande. Den i det nyssnämnda betänkandet om en reformerad hyreslagstiftning framförda meningen, att det icke finnes något skäl att i lag fixera fardagar, som icke ha vunnit allmän hävd, synes fortfarande ha sitt fulla berättigande.

Tradition och sedvänja ha i själva verket här mera att betyda än hyreslagstiftningens bestämmelser. Det må erinras om det i detta sammanhang betydelsefulla förhållandet, att lagen lämnar vederbörande parter på hyresmarknaden full frihet att överenskomma om hyresavtals utlöpande vid annan tid än fardagarna. Stadgandet om fardagar har endast i särskilda fall och speciellt där ingen uppsägningstid har bestämts en rättsligt förpliktande verkan med avseende på tiden för flyttningarnas verkställande.

Skulle man åter vilja ändra sedvänjan i nämnda avseende, torde härför krävas en lagstiftning av en betydligt mera ingripande och tvångsmässig art än de nu gällande bestämmelserna. Det torde icke finnas tillräcklig grund för att ifrågasätta en sådan helt förändrad lagstiftning.

Det bör slutligen också tagas i betraktande, att utomordentligt exceptionella förhållanden för närvarande äro rådande på bostadsmarknaden i det hela. Fardagarna ha i den nuvarande situationen icke alls samma praktiska betydelse som i normala tider. Hur utvecklingen efter krigets slut skall gestalta sig, är åter på detta som på andra områden alltjämt synnerligen ovisst. Förutsättningarna för en utredning torde med hänsyn härtill för närvarande i varje fall få anses som mycket ogynnsamma.

Under hänvisning till vad ovan har anförts avstyrker styrelsen den i den remitterade motionen gjorda hemställan om utredning i syfte att få till stånd en ändring av gällande lag beträffande fardagarna.

Stockholm den 23 februari 1945.

KARL J. HÖJER.

ERIK ALEXANDERSON.

Bilaga B.

Till riksdagens andra lagutskott.

Sedan utskottet berett Sveriges fastighetsägareförbund tillfälle att avgiva yttrande över en inom första kammaren väckt motion nr 43 av herr Hansson och herr Nils Elowsson angående den ändring i hyreslagen, att 1 april såsom fardag måtte framflyttas till 2 maj, får förbundet härmed anförda följande.

Frågan om antalet fardagar och dessas förlängning under året var föremål för ingående överbärande i samband med 1939 års hyreslagstiftning.

Hyreslagstiftningskommittén, vars betänkande i denna del var enhälligt (SOU 1938: 22, s. 165 ff.), förklarade sig icke ha funnit skäl föreligga till vare sig utökning av antalet lagstadgade fardagar eller ändrad förläggning av fardagarna. Av intresse är att konstatera, att kommittén därvid tagit hänsyn bland annat till vad 1934 års byggnadsindustrisakkunniga anført för och emot en omläggning av fardagssystemet. Byggnadsindustriens speciella synpunkter på frågan hade sålunda jämväl de varit föremål för prövning.

Kungl. Maj:t intog, i proposition nr 166 till 1939 års riksdag, såtillvida en från hyreslagstiftningskommittén avvikande ståndpunkt, att Kungl. Maj:t skulle äga för viss ort förordna, att uppsägning av hyresavtal skulle kunna i vissa fall, oavsett avtal om annan fardag, ske till den 1 april. Någon ändring i fråga om fardagarnas förläggning till 1 april och 1 oktober ifrågasattes emellertid icke.

Med hänsyn till vad sålunda framhållits torde det med fog kunna göras gällande, att frågan om lämpligheten eller nödvändigheten av en omläggning av de legala fardagarna blivit så nyligen på ett uttömmande sätt prövat att det redan med hänsyn därtill icke föreligger anledning att nu upp- taga frågan till förnyad utredning.

Vad själva motionen angår, så har man svårt att undgå uppfattningen att motionärerna förbisett det förhållandet, att lagen principiellt medger avtalsfrihet i fråga om hyrestidens förläggning under året. Det står ju hyresvärden fritt att avtala om vilken dag som helst såsom begynnelse- resp. slutpunkt för avtalstiden. För att göra exempelvis 2 maj till fardag kräves följaktligen icke någon lagstiftning. I den mån det i södra Sverige skulle vara till gagn för uttorkningen av nyuppförda hus att inflyttningen mera allmänt ägde rum den 2 maj i stället för någon tidigare dag, får man väl tvärtom antaga att byggmästarna, då de gå att hyra ut sina lägenheter, skola låta sig angeläget vara att träffa avtal med därtill anpassat innehåll.

Då således redan gällande lag bereder möjlighet för tillgodoseende av motionens syfte, synes det icke böra komma i fråga att vidtaga någon ändring i lagen. Om de av motionärerna anförda förhållandena ha någon betydelse för byggnadsindustrien, så är det i detta sammanhang allenast fråga om önskvärdheten att skapa en lokal sedvänja. Någon hela landet omfattan-

de lagstiftning med tvingande bestämmelser angående fardagarnas förläggning ifrågasätta ju icke ens motionärerna. För skapande av här åsyftade sedvänja är det därför blott så mycket naturligare att avtalsvägen anvisas såsom den riktiga.

Med åberopande av vad sålunda anförts får förbundet avstyrka den ifrågasatta utredningen.

Stockholm den 13 mars 1945.

SVERIGES FASTIGHETSÄGAREFÖRBUND

I. FAGRÆUS.

Sigurd Ahlmark.

Bilaga C.

Till andra lagutskottet.

Undertecknat förbund, som beretts tillfälle avgiva yttrande över en av herrar J. Hansson och N. Elowsson i första kammaren väckt motion angående förflyttning av aprilfardagen, får värdsamt anföra följande:

Fardagsfrågan har, som torde vara känt, varit föremål för ingående diskussion och prövning av bl. a. byggnadsindustrisakkunniga, som i sitt digra betänkande, vilket avlämnades i januari 1938, i kap. 13 ingående behandlat detta spörsmål. Sedermera upptogs fardagsfrågan av hyreslagstiftningskommittén, som föreslog, att Konungen skulle äga förordna om tvingande bestämmelser angående rätt till uppsägning av hyresavtal till såväl den 1 oktober som den 1 april. I den nya hyreslagen, som av riksdagen antogs 1939, finnas i 47 § upptagna bestämmelser angående fardagsfrågan.

Såväl byggnadsindustrisakkunniga som hyreslagstiftningskommittén synes ha kommit till den uppfattningen, att om tillfälle beredes till flyttning såväl den 1 oktober som den 1 april skulle härigenom skapas förutsättningar för ökad kontinuitet inom byggnadsverksamheten.

Den fardag, som av motionärerna föreslagits, skulle måhända för vissa landsdelar vara fördelaktig, men vi ha svårt att komma ifrån, att om aprilfardagen flyttas till 2 maj konsekvensen bjuder, att oktoberfardagen flyttas till den 1 november. De flesta hyresavtal upprättas som bekant per år eller per halvår. Även om sålunda de skäl, som anförts av motionärerna, icke kunna helt fränkännas betydelse, torde dock en ändring som den föreslagna icke medföra sådana praktiska fördelar att avsteg bör göras från den lösning av fardagsfrågan som skett genom 47 § hyreslagen och som grundar sig på utredningar av hyreslagstiftningskommittén och byggnadsindustrisakkunniga. Härtill kommer, att motionärerna synas endast åsyfta södra Sverige utan att ha undersökt huruvida verkningarna utav en ändrad tid för aprilfardagen skulle ha samma betydelse för landets övriga del.

Enligt vårt förmenande kan icke en ändring av aprilfardagen genomföras på sätt motionärerna yrkat med mindre hela fardagsfrågan blir föremål för en förnyad ingående prövning.

Stockholm den 14 mars 1945.

HYRESGÄSTERNAS RIKSFÖRBUND

OSKAR BENGTTSSON.

Till riksdagens andra lagutskott.

Genom utskottets skrivelse den 7 februari 1945 ha vi beretts tillfälle av-
giva yttrande över en inom riksdagens första kammare av hrr Hansson och
Elowsson väckt motion nr 43 angående viss ändring i lagen om nyttjande-
rätt till fast egendom, och få vi med anledning därav anföra följande.

I motionen framhålles, att det är en allmän strävan att söka bereda jäm-
nare sysselsättning för byggnadsfackens arbetare och beröva dessa yrken
deras säsongkaraktär. Motionärerna anföra, att en framflyttning av den nu-
varande fardagen 1 april till den 2 maj skulle särskilt för landets södra de-
lar bidra till ett ökat vinterbyggande genom att en mera tillfredsställande
uttorkning av byggnaderna erhöles.

Även om detta är riktigt, återstår emellertid frågan, om den hyressökande
allmänheten, som hittills till huvudsaklig del varit inställd på den 1 oktober
som flyttningdag, kan förmås att i erforderlig omfattning övergå till den
1 april eller 2 maj. För närvarande är detta problem knappast aktuellt, eme-
dan rådande stora bostadsbrist medför, att nyproducerade lägenheter bliva
uthyrda när helst de färdigställts under året. När normala tider återkomma,
torde likväl problemet återigen aktualiseras. Då vinterbyggandet i allmän-
het icke möter några tekniska svårigheter, är det givet, att denna fråga berör
hela landet och icke endast södra Sverige, även om förutsättningarna för
vinterbyggande där äro förmånligare.

Varje förnuftig åtgärd, som kan bidra till en jämnare fördelning av
byggnadsverksamheten över hela året, bör givetvis understödjas. Då far-
dagarna äro av största betydelse för den stora del av byggnadsverksamheten,
som utgöres av bostadsproduktion, anse vi sålunda önskvärt, att fardags-
frågans betydelse i detta avseende blir allsidigt undersökt.

På grund av vad vi sålunda anfört, få vi tillstyrka motionärernas förslag
om utredning, vilken bör utsträckas att omfatta fardagsfrågan i hela dess
vidd.

Stockholm den 14 mars 1945.

SVENSKA BYGGNADSINDUSTRIFÖRBUNDET

F. HOLMÉN.